

Pavel Tomeš
Ilustrace Jan Duchoň

ZÁPISKY MALÉHO TYRANOSAURA

dalších 77 fejetonů z týdeníku MLADÁ FRONTA **7 Sedmička**

Mladá fronta

Copyright © Pavel Tomeš, 2012

Illustrations © Jan Duchoň, 2012

© Mladá fronta, 2012

Pavel Tomeš
Ilustrace Jan Duchoň

ZÁPISKY MALÉHO TYRANOSAURA

dalších 77 fejetonů z týdeníku MLADÁ FRONTA **7** **Sedmička**

Mladá fronta

Heleně, Oliverovi a Adamovi
Všem, kteří se rádi smějí

PRVNÍ VĚTA, KTERÁ MĚ ZMĚNILA

První věta každé knihy je nejdůležitější a může rozhodnout o osudu celého díla. Časopis Reflex dokonce uspořádal anketu o nejlepší první větu, aby zjistil, jestli je *první věta opravdu tak důležitým faktorem, jak ve vzácné shodě tvrdí většina prozaiků, literárních teoretiků a čtenářů*. Zasloužili intelektuálové i čtenáři v ní citovali první věty svých oblíbených knih a vyznávali se z toho, co pro ně znamenají a jak je ovlivnily.

První věta, která zásadně ovlivnila mě, mezi nimi ale chyběla. Zní následovně: *Co je to vlastně salát?* Když jsem tu větu četl poprvé, prostě mě dostala a dosud pro mě hodně znamená. Pochází z knihy Jany Královcové *Chutné saláty pro moderní ženu* a je

to geniální první věta. Hned na začátku vytváří dokonale to pravé napětí, takovou chuť číst dál ve mně nedokázalo vzbudit intro žádného velkého románu. *Co je to vlastně salát?* Zkuste si tu větu říct pomalu a nahlas, a pak se nad ní zamyslete. Jak rychle dokáže pět slov podminovat strašnou náloží nejistoty tak zdánlivě neutřesitelnou součást našich životů, jako je... salát. A jak vyumělkovaně a intoušsky proti tomu zní některé první věty klasických románů. Kam se hrabe Joyce, Kundera a Marquéz a jejich komplikovaná souvětí! Tohle je jednoduchá věta, kterou si každý snadno zapamatuje, aby si ji mohl lehce vybatvit, když se ocitne na nějaké životní křižovatce nebo když prostě jen potřebuje udělat dojem. Často jsem ji při různých příležitostech citoval ve společnosti a pokaždé i ty největší chytráky a vyhlášené diskutéry viditelně zaskočila, uhýbali očima a jen těžko hledali odpověď.

Mohu říct, že mi v mém osobnostním růstu mnohokrát pomohla. Když se mi nedařilo, nebo naopak, když jsem si byl až moc jistý sám sebou, stačilo mi připomenout si těch pár slov a zase jsem byl zpátky nohama na zemi.

Občas přemýšlím, kolik lidí si tuhle otázku za celý svůj život třeba ani nepoloží. Jako by se jí možná trochu báli. Ano, je to strach, co vidím v očích lidí, kteří ji zaslechnou, když ji nevědomky v zamyšlení vyslovím nahlas třeba při cestě tramvají.

Co je to vlastně salát? Kniha s touto první větou bude mít v mé knihovničce vždy čestné místo. Mimochodem, ze stejné knihy pochází i moje nejoblíbenější druhá věta. *Při hlubším zamyšlení zjistíme, že odpověď není vůbec jednoduchá.*

KOČKA NOSTRA

Už skoro deset let nejsme na vlastní zahradě pány. Kdykoli tam přijdeme, máme ty dva pořád za zadkem. Nic neříkají, jen mhouří oči a občas do nás jakoby náhodou drže šťouchnou, zkrátka mafiánské způsoby. Dino a Luigi. Pěkně jsme to vymňoukli, když jsme našim kocourům dali tenkrát z legrace ta italská jména.

Mělo nás varovat, když Dino ještě jako kotě zlomil ve sklepě tatínkovi ruku. (Zamotal se mu pod nohy, prý to byla „nehoda“.) Pravda je, že Dino byl vždycky mírně dementní kocour, jenž měl blízko k násilí. Luigi byl od začátku ten chytřejší. Ale byl to on, kdo skopnul ze střechy Dona Čičiho přezdívaného Zrzek, který tehdy rozhodně nedopadl na všechny čtyři. Zkusil se jim postavit i Mlátička Mourek, ale pak ho jednou v noci srazilo auto. O tom, jak to bylo, si cvrlikali vrabci na střeše, ale Dino si na ně na té střeše počkal a bylo po ptákách. Už za dva roky ovlá-

dali celý blok a z Luigiho se stal capo di tutti čiči. Nic jim nebylo proti srsti, na druhou stranu tihle dva uměli vždycky pustit chlup, zvlášť pokud šlo o nějakou fajnovou kočičku.

Ne, rozhodně nemůžu říct, že by nám Luigi s Dinem někdy přímo vyhrožovali. Občas nějaká ta mrtvá myš přede dveřmi, to jo, ale vždycky stačilo jen zvednout měsíční odvod konzerv Whiskas a byl klid. I na ten gang černých koček, které kolem sebe shromáždili a které nám pokaždé tak okatě přebíhají přes cestu, jsme si už zvykli. A že mi Dino občas na uvítanou zatne přátelsky drápky do rozkroku, беру jen jako typický siciliánský vtípek.

Ne že bychom se báli chodit na vlastní zahradu, to ne. Spíš si jen vychutnáváme ty vzácné chvíle, kdy tam ti dva nejsou. Vždycky si říkám, kde asi můžou být. Raději to ale nechci vědět. Nejspíš někde mlátí nějakého psa.

PARANORMÁLNÍ DOMÁCNOST

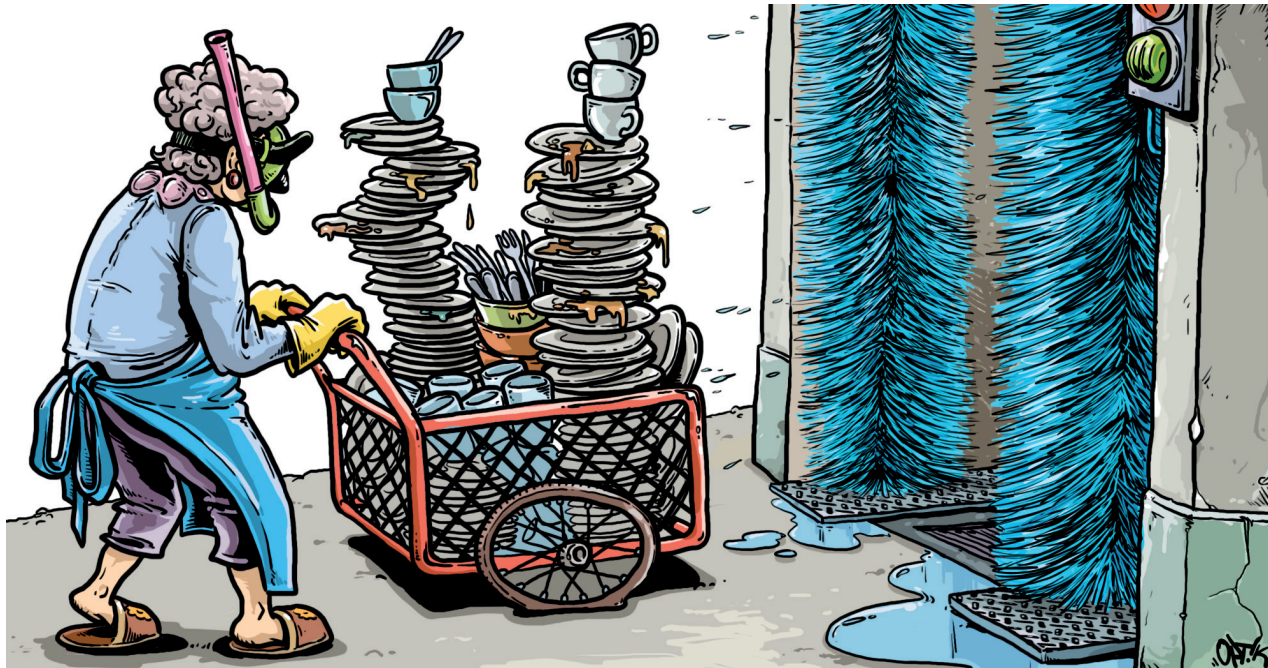
V našem bytě dochází už delší dobu k jevům, které bych označil za paranormální. Moji racionální ženě se tyto jevy ale vytrvale jeví spíše tak, že nedostatečně udržují naši domácnost. Tak třeba ta žárovka v kuchyni. Čas od času dost divně bliká. Něco se se mnou zjevně snaží spojit a chce mi cosi sdělit. Moje žena byla ale zatím vždy rychlejší: „Ty seš nemožnej. Proč tu blbou žárovku konečně nevyměníš?“ Nechci ji děsit pravou podstatou toho, co se u nás doma děje, zvláště po tom, co zničehonic spadl ten obraz, který jsem nedávno přitloukl. Její otázku „Je tohle normální?“ jsem tehdy raději nechal bez odpovědi. Jenže to neskončilo. Onehdy se náhle zřítíla hromada papírů z mého psacího stolu. Moji ženu to rozrušilo tak, že začala křičet. Na mě. Bylo jasné, že čelíme ne-

známé síle, která se snaží vnést do naší domácnosti negativní energii. Uznala to částečně i moje žena: „To je teda fakt síla... jakej ty máš bordel na stole!“

Následovala diskuze o tom, kdo může za další znepokojující jevy v našem bytě, jejímž výsledkem bylo, že já. Dostal jsem otázky, při kterých běhal mráz po zádech. Proč už jsem dávno neudělal něco s tím, že se pořád samovolně otevírají dveře od skříně? A co ta trouba, která začne najednou cinkat, i když nepeče? A hlavně: co bude s tou tiskárnou, která občas sama od sebe vytiskne kontrolní stránku uprostřed noci? Pokusil jsem se jí vysvětlit, že jde o paranormální jevy, ale v tom práskly dveře a ona tam najednou už nebyla.

A to jsem jí ještě neřekl to nejhorší. Už několik let se v naší domácnosti samovolně přemísťují předměty. Jisté věci, které prokazatelně dám na nějaké místo, se náhle ztratí a najdu je až po mnoha dnech na zcela jiném místě, většinou vyprané a poskládané. Jiné jsem nenašel doteď. Uznejte, to přece není normální.

RECEPT NA STARÁ KOLENA

Z české politické kuchyně se při hledání receptu na důchodovou reformu line vůně, která musí praštit do nosu každého člověka v produktivním věku. Jako jeden z těch, kteří tuhle pochoutku budou jednou konzumovat, bych rád tento recept, kterým čeští politici rozhodně obohatí světovou gastronomii, zaznamenal.

Nejdříve zaděláme na pořádný průšvih a necháme dvacet let kynout. Mezitím vaříme z vody, dokud neprovaříme několik desítek miliard korun. Až to začne bublat, umyjeme si nad tím ruce a nameleme spoustu hovadin. A když zjistíme, že už máme fakt máslo na hlavě, rychle ze všech uděláme trouby a honem se snažíme něco upéct. Zvýšíme daně a hranici odchodu do důchodu, čímž rychle přivedeme většinu populace do varu. Za stálého míchání jablek a hrušek přiléváme olej do ohně a nepřestáváme strašit, že nebude co

jíst. Ovšem ty největší chuťovky si zatím necháváme pod pokličkou. I kdyby se pokrájeli na kostičky, nepřipustíme, aby se do toho míchali odborníci, kteří tvrdí, že to bude fakt maso. Všechny oponenty upozorňující na to, že to bude hodně vostrý a taky dost mastný, pořadně osolíme, utřeme a následně smažíme ve vlastní šťávě, dokud nezměknu. Nakonec odtrhneme všem pořadně od úst, přidáme několik hrstí politických slibů s krátkou dobou trvanlivosti, zalijeme vývarem z tůdle nůdle a řekneme „sýr“. Ještě okořeníme pár bonmoty, necháme odležet a slibujeme, jak se za třicet let báječně pomějeme. Zatímco, sami dobře naloženi, neustále užíváme, těm nejhladovějším zatím nabídneme flexibilní předkrm „Z ruky do huby a z huby do ruky“.

Servírujeme s úsměvem v roce 2040 jako houby s octem a těm, kteří by snad připomínali, že to mělo být pečené kuřátko, to pořadně osladíme. Všem, kteří se takto nechali vypéct, přežeme dobrou chuť.

VYHOĎME HO Z KOLA VEN

Z domova mi do práce vede značená městská cyklostezka. Každých dvacet metrů je na zemi namalované jízdni kolo. Kolem cyklostezky vede chodník. Člověk by řekl, že to stačí k tomu, aby bez pocitu viny jezdil do práce na kole. Nestačí. Vysvětlím to názorně.

Představte si, že jedete autem po silnici pro motorová vozidla, ale tentokrát budete zažívat stejné věci jako cyklista na značené cyklostezce. Připravení? Dobře, právě jste se rozjeli. No, tak rovnou dupněte na brzdu, protože přímo uprostřed silnice stojí tři ženy v družném hovoru, opevněny vozovou hradbou kočárků. Zastavíte. Zatroubíte. Nic. Zkusíte je objet. Na silnici není moc místa, a i když to vezmete přes škarpu, všimnou si vás. Pohrdavě si vás změří a jedna z nich sykne: „Nás rovnou přejeď!“ Odoláte tomu pokušení

a jedete dál. Už tam skoro dáváte dvojku, ale náhle vidíte, že se přímo proti vám po silnici hrne dav lidí. Říkáte si, že snad udělají na silnici vašemu autu aspoň trochu místa. Neudělají. Musíte to vzít přes chodník. Tam už na vás ale čeká důchodce v právu. Kopne vám do auta: „Co jezdíš po chodníku, ty grázle, to ti nestačí silnice?!“ Vráťte se na silnici, ale na kola se vám namotají vodítka na psy, jejichž majitelé na vás cosi štekají. Snažíte se odtamtud vymotat, šlápnete na to, ale vzápětí to zabrzdíte těsně před děckem, které se na vozovce právě rozvalilo na protest proti nějaké rodičovské křivdě. „Seš normální? Já tě zmaluju, ty parchante,“ řve otec dítěte. Chvilí trvá, než pochopíte, že to říká vám. Ujíždíte před spravedlivým hněvem a ještě párkrát od někoho zaslechnete: „Co tady jezdíš, hergot!“ Nakonec vám to nedá, a tak zastavíte, vystoupíte z auta a řeknete: „Ale vždyť je to značená silnice pro auta, proboha!“ A nejspíš uslyšíte něco jako: „Hele, nebuď drzej, nebo na tebe zavolám policajty!“

PŘÍBALOVÉ ÚČINKY

Vždy jsem si myslel, že příbalové letáky jsou v krabičkách s léky jen proto, aby v nich léčivo nechrástilo. Teď už ale vím, že jsou mnohem důležitější. Představte si, že máte zažívací potíže a užíváte lék, o kterém si v tom pečlivě poskládaném papírku následně přečtete, že má tyto vedlejší účinky: *bolesti hlavy, zmatenost, závratě, deprese, zažívací potíže(!), suchost úst, nespavost a neschopnost sedět v klidu, neklid nohou a přešlapování*. Zhoršení svého stavu nejspíš zaregistrujete už po prvním přečtení příbalového letáku, protože v reakci na podané informace zaznamenáte minimálně čtyři popsané příznaky (suchost v ústech, zmatenost, neklid nohou a přešlapování). Po druhém přečtení budete mít všechny.

Naštěstí se v letáčku člověk dozví i to, kde udělal chybu. Většinou když si marnými pokusy složit letáček zpátky do krabičky krátí dlouhou chvíli a do oka

mu při tom padne zlověstná věta: *Přečtěte si příbalovou informaci DŘÍVE, než začnete lék užívat*. Ukazuje se, že je to důležité pravidlo. Rozhodl jsem se totiž raději přečíst si dopředu všechny letáčky u léků, které mám doma, a zjistil jsem, že mají neskutečné léčebné účinky! Myslím ty letáčky.

Tak třeba u kloktadla, *které je obvykle dobře snášeno*, jsem se dozvěděl, že *může dojít k výskytu otoků rtů, jazyka, víček, dlaní a pohlavních orgánů*. Na kloktadlo slušný záběr. Už jen nabytí této znalosti vám garantuje, že vás přestane okamžitě škrábat v krku. Místo léku na bolest zase každou bolest spolehlivě vyléčí jeho příbalová informace: *Léčba přípravkem by při prvních známkách poškození jater měla být ukončena*.

V každém tom papírku najdete podobně ozdravnou pasáž. Stejně jako tam vždy najdete výzvu *Pokud máte nějaké otázky, zeptejte se svého lékárníka*. Mám jen jednu: Prodáte mi příště jen ty příbalové letáčky? Zabírají totiž skvěle.